Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașovŭ, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimetŭ.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașovŭ și la următórele Birourĭ de anuncĭurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucurescĭ: *Agence Havas, Succursale de Roumanie*; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Prețulu inserțiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de Dumineca 2 fl. pe anŭ.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ
a administrațiune, piața mare, Târgulŭ Inuluĭ Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 19. Brașovŭ, Mercurĭ, 25 Ianuarie (6 Februarie) 1895.

„Viteza óste" a lui Wlassics.

Brașovŭ, 24 Ianuarie v. 1895

Scimŭ, că noulŭ ministru unguresc de culte și instrucțiune publică a anunțatŭ în discursulŭ-program al sĕu, rostit într'una din ședințele trecute ale dietei, că este decisŭ a începe acțiunea, care tinde directŭ la succesiva prefacere a scólelorŭ nóstre confesionale, în scóle de statŭ unguresci. De-ocamdată ministrulŭ Wlassics s'a feritŭ de-a mărturisi pe față ținta, ce-o urmăresce, ba a susținutŭ chiar, că pentru acum nu póte sĕ fiă în interesulŭ statului de-a lua pe séma lui tóte scólele confesionale din simpla causă, că n'ar puté birui cu cheltuelile. Politica lui, conformă cu aceea a antecesorilorŭ sĕi dela ministeriulŭ cultelorŭ și instrucțiunei publice, urmăresce, prin urmare, acea țintă pe căĭ laterale.

Elŭ își ḑice adecă: Pentru scopulŭ, ce-lŭ urmărimŭ, este de-ocamdată de-ajunsŭ, décă vomŭ face, ca instrucțiunea din scólele confesionale nemaghiare sĕ ajungă cu încetulŭ sub conducerea statuluĭ. Susținătorii scólelorŭ potŭ sĕ grijéscă și mai departe de administrația lorŭ, sub controlulŭ nostru, și de mijlócele trebuincióse; unde aceste mijlóce nu vorŭ fi de ajunsŭ, le va veni statulŭ în ajutorŭ și ast-felŭ va câștiga asupra scólelorŭ și mai mare înrîurință; statulŭ va rĕmâné însĕ fórte profitatŭ, fiindŭ scutitŭ de-a purta greutatea cea mare a sarcinei întreținerei scólelorŭ confesionale. Prefacerea definitivă a acestora în scóle de statŭ va fi ast-felŭ numai o cestiune de timpŭ și de parale.

In sensulŭ acesta propune d-lŭ Wlassics de-a se face și revisuirea legei școlare dela dela 1868. Printr'ênsa adecă țintesce a codifica ingerința statuluĭ în conducerea instrucțiunei dela școlele confesionale, — ingerință, care după legea dela 1868 nu este permisă. In consecență a și anunțatŭ, că va stărui, ca mai întéiu de tóte institutele preparandiale, menite pentru calificarea învĕțătorilorŭ confesionalĭ, sĕ fiă întocmite întocmaĭ ca și preparandiile statuluĭ, ér calificațiunea sĕ li-o dea învĕțătorilorŭ totŭ statulŭ, supundu-i la unŭ esamenŭ de statŭ.

Acésta va fi identicŭ cu maghiarisarea acelorŭ institute, ceea ce în limba maghiară se esprimă cu cuvêntulŭ „államositás".

Intr'unulŭ din ḑiarele guvernamentale, fórte rĕspânditŭ în Pesta, „Magyar-Ujság", cetimŭ unŭ articulŭ scrisŭ de unŭ profesorŭ de universitate de-acolo, din care se póte vedé efectulŭ, ce l'au produsŭ declarările ministruluĭ Wlassics.

In acestŭ articulŭ se ḑice între altele: „In prima liniă suntŭ chiămațĭ preoțiĭ și dascăliĭ, ca sĕ creeze statulŭ maghiarŭ și unitatea națională maghiară, alŭ căreia unicŭ mijlocŭ este cunoscința generală a limbeĭ maghiare. Acésta însĕ, și în sensulŭ discursuluĭ ministruluĭ de instrucțiune Wlassics, se póte ajunge numai prin prefacerea preparandiilorŭ în institute de statŭ. Până când nu se va întêmpla acésta, până atunci abia vomŭ dobêndi vre-unŭ succesŭ remarcabilŭ în lățirea limbeĭ maghiare prin comitatele, unde Maghiarii suntŭ în minoritate, ba unde suntŭ de două orĭ atâțĭ Nemțĭ, de treĭ-orĭ atâțĭ Sêrbĭ, de patru-orĭ atâțĭ Slovacĭ și de cincĭ-orĭ atâțĭ Românĭ.

După ce arată apoi, că numai propaganda maghiară din partea învĕțătorilorŭ, cum s'a făcutŭ cu multŭ succesŭ pentru maghiarisarea Pesteĭ de către învĕțătorii de-acolo, póte duce la scopŭ, ḑice: „astăḑĭ bravii învĕțătorĭ cu sentimente patriotice și cu spiritŭ naționalŭ formézá viteaza óste a națiuneĭ maghiare, care în fiă-care ḑi *cucerescepoporŭ pentru noi.* Ei facŭ *națiunea maghiară unitară*, ei constitue din nou acéstă patriă"...

Étă dér, cum este înțelesŭ ministrulŭ de instrucțiune de către dăscălimea maghiară. „Vitejii soldațĭ" ai „națiuneĭ maghiare unitare" cerŭ sĕ li-se dea nouĕ mijlóce, nou terenŭ de cucerire; gândescŭ, că vorŭ avé de-a face totŭ numai cu Șvabii și cu Jidanii din Pesta. Ministrulŭ îi încuragiéză și le dă marĭ speranțe.

Dăscălimea și ministrulŭ unguresc însĕ ar trebui sĕ scie, că față 'n față cu óstea pionerilor maghiarisăreĭ se află óstea totŭ așa de puternică a preoțimeĭ și a dăscălimeĭ naționaliste din sinulŭ națiunilorŭ nemaghiare, care, deși astăḑĭ este atâtŭ de multŭ strîmtorată, împedecată în mișcarea ei și asuprită de puterea de statŭ, va sci totuși sĕ resiste cu succesŭ până la fine încercărilorŭ nebune de cucerire a dăscălimeĭ șoviniste maghiare, făcêndu-o de rușine înaintea lumeĭ civilisate.

Roma locuta est.

I.

Décă Ioan Brătianu, marele Brătianu, s'ar afla aḑĭ în viĕță, ce bucuriă sufletéscă ar simți, vĕḑêndu-șĭ profeția realisată.

La anulŭ 1868, în ședința parlamentuluĭ din 29 Noemvre, vorbindŭ despre nimicirea autonomieĭ Ardealuluĭ, leagănulŭ românismuluĭ, Brătianu între altele a ḑisŭ:

„Cândŭ voiu vedé, că se ridică cuțitulŭ asupra soreĭ mele (Transilvania), nu am ére dreptulŭ sĕ strigŭ, sĕ oprescŭ acea crimă?

„Ei bine, domnilorŭ, amŭ mersŭ cu prudența până la lașitate, fiind-că amŭ înăbușitŭ în inima nóstră acelŭ țipetŭ.

„Sĕ nu uite însĕ vecinii noștri (Maghiarii), că atuncĭ când vorŭ voi sĕ injunghie pe sora nóstră de dincolo, care este măritată cu dênșii, sângele ei le va stropi fruntea, și mai curêndŭ, séu mai târḑiu, Francia și Roma, când Capitolulŭ va domni éră asupra Italieĭ, își vorŭ cunósce sângele pe fruntea înjunghiătoruluĭ și nu vorŭ lăsa pe strĕnepoții lorŭ sĕ piară".

Intr'adevĕrŭ! o palmă mai strașnică dată luĭ Ovári, Türr și altora, carĭ colindă Europa, sĕ dovedéscă, veḑĭ Dómne! că noi nu suntemŭ de viță latină, nu s'ar fi putŭtŭ, decâtŭ moțiunea celorŭ 277 deputațĭ italienĭ, aplaudată de întrégă Italia. Când mama, după o despărțire de 18 secole, a recunoscutŭ pe orfana perdută și a strîns'o la sînulŭ sĕu, ce vorŭ cleveti babele rĕu voitóre, puținŭ împórtă.

Atâta ar ajunge, ca respunsŭ la broșura d-luĭ Ovári, décă și eu a-șĭ fi unŭ *Commis Voyageur*, dér eu sunt de profesiune juristŭ, și, ca atare, sciu ce ḑice codicele, anume: că o mărturisire făcută în tótă regula, nu se mai póte retrage, și că mărturisirea proprie e cea mai convingătóre dovadă.

Cunoscŭ literatura maghiară, mai bine decâtŭ mulțĭ Maghiarĭ, așĭ puté combate broșura D-luĭ Ovári, décă 'mĭ-ar sta la disposiție vre-o bibliotecă maghiară, cu autorĭ maghiarĭ, voiu cita însĕ cuvintele unuĭ Maghiarŭ, care atâtŭ ca persónă, ca familiă, ca bărbatŭ de statŭ, ca scriitorŭ, ca oratorŭ și mai presusŭ de tóte ca Maghiarŭ, e superiorŭ nu numai d-lorŭ Ovári și Türr, dér și acelora (Hieronymi, Wekerle etc.), carĭ i-au trimisŭ la colindatŭ, ca sĕ îmbete — pe bani publicĭ — Europa cu apă rece. Acestŭ bărbatŭ e baronulŭ Vesselényi Miklos, renumitulŭ Vesselényi, orbulŭ, care a orbitŭ în urma arestuluĭ, ce l'a suferitŭ împreună cu Kossuth.

In ședința camereĭ magnațilorŭ din 27 Augustŭ 1848 B. Vesselényi, intr'o lungă cuvêntare, arătă, că na-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(Reproducerea oprită.)

Din anii 1848—49.

Memorii, de *Vasilie Moldovanŭ.*

(12) (Urmare).

X. 2 Septemvre 1848 — Recrutare pentru regimente unguresci.

Era încă fórte de diminéță, când judele, intrândŭ în casa mea părintéscă din Chirileu, îmĭ întinde o scrisóre, pe care cetindu-o cu grabă vĕḑuĭ, că prin ea se încunosciințéză antistia comunală, că în 2 Septemvre după amiaḑĭ va veni comisiunea conscriptóre de recruțĭ pentru regimulŭ maghiarŭ, séu mai bine ḑisŭ pentru a înrola pe feciorii și bărbații apțĭ de arme românĭ în regimente unguresci.

După ce am esplicatŭ juduluĭ cuprinsulŭ scrisoriĭ, elŭ s'a depărtatŭ. Abia va fi trecutŭ însĕ o óră și curtea se umplŭ de poporŭ, care era în cea mai mare turburare. Fiă-care avea o propunere mai revoltătóre, decâtŭ alta. Unii erau de părere, se iese totŭ poporulŭ în capulŭ satuluĭ și sĕ nu sufere pe membriĭ comisiuneĭ nicĭ măcarŭ a intra în satŭ; alții însĕ susțineau, ca sĕ sufere a intra comisiunea în satŭ, déră sĕ nu-ĭ îngădue a conscrie nicĭ unŭ feciorŭ, ci sĕ-ĭ rĕspundă, că de va vré împĕratulŭ, vorŭ merge cu toții, dér pe feciorii românĭ nu-ĭ dau cătane luĭ Kossuth. Alții érăși aveau propunerĭ și mai primejdióse față de acéstă comisiune.

In momentele aceste rolulŭ și posițiunea mea devenise fórte delicate. O resistință apertă era fórte de lipsă în potriva procedereĭ regimuluĭ maghiarŭ, care prin legea de recrutare, decretată de curêndŭ, chiar prin fiiĭ națiuneĭ române voia sĕ debellieze pe împĕratulŭ și pe noi sĕ ne subjuge prin noi înși-ne.

Și care actŭ alŭ regimuluĭ revoluționarŭ merită mai multă resistință, decâtŭ chiar legea de recrutare?

Dér décă nu se vorŭ începe încă pe față oștilitățile, ca tótă națiunea în combinațiune și într'unŭ momentŭ, sĕ stea față 'n față cu inimiculŭ?

Ce va fi atuncĭ de acestŭ satŭ? Și ce va fi cu mine, care sunt causa întărîtăriĭ poporuluĭ?

Axente mi-a fostŭ trimisŭ în ḑilele trecute o epistolă de cuprinsulŭ acesta: „Frate!... se vorbesce tare, că Ungurii se vorŭ desarma".

Dér când? Acésta nu mi-a sciut'o spune nicĭ Urban.

Că óre se vorŭ mai opune și alte comune legiĭ de recrutare, nu puteam sĕ sciu, căcĭ inceputulŭ, așa se vede, că se face cu noi.

Cu aceste ideĭ frământându-mĕ ajunsĭ la conclusiunea, că legiĭ de recrutare a regimuluĭ revoluționarŭ trebue sĕ-ĭ facemŭ oposițiune. Că o vorŭ face alte comune din prejurŭ orĭ ba, totŭ atâta; cineva trebue sĕ se jertféscă, ca sĕ-lŭ pótă imita ceialalțĭ.

Decĭ m'am urcatŭ pe o masă de pétră și am vorbitŭ poporuluĭ cam în acestŭ înțelesŭ: Frațilorŭ, părerile vóstre, ca sĕ așteptațĭ comisiunea în capulŭ satuluĭ, deacolo sĕ o alungațĭ, orĭ intrândŭ ea în satŭ sĕ nu o lăsațĭ a lucra și conscrie, nu le potŭ părtini; cu atâtŭ mai puținŭ cealaltă mai înfiorătóre părere. Decĭ dérŭ precum m'ațĭ ascultatŭ și a-țĭ urmatŭ sfaturile mele până acum, mĕ vețĭ asculta și le vețĭ urma și acuma. Comisiunea va veni, va conscrie, c'unŭ cuvêntŭ îșĭ va face trébă cum sĕ cuvine, déră sĕ n'avețĭ grije, căcĭ acești feciorĭ totŭ nu vorŭ fi cătane luĭ Kossuth — sĕ nu facețĭ déră nicĭ o împotrivire. Ér câtŭ pentru mine, fiind-că voi scițĭ că s'a lățitŭ vestea despre ființa mea de față în Orlatŭ, în Năsĕudŭ, în Sibiiu, ba și în Ţéra românéscă, numai acasă nu, — eu mĕ voiu da în lăturĭ, éră voi vĕ purtațĭ liniștiță, ca sĕ mai potŭ petrece cât-va timpŭ pe-aicea, până va fi de lipsă.

— Nu, nu! rĕspunseră o sută de vocĭ; d-ta vei ședea aicĭ, că vomŭ vedé noi, ce putere omenéscă te va rupe din mijloculŭ nostru până va mai sta careva din noi cu viéța.

Nefiindŭ nicĭ o speranță de-a puté liniști spiritele, m'am decisŭ a rĕmâné de față, lucru, ce a fostŭ destulŭ de primejdiosŭ.

După unŭ timpŭ óre-care, ómenii s'au mai rărițŭ, pe ceĭ ce rĕmăseseră mi-a succesŭ a-ĭ mai mulcomi. Dér înzadarŭ, sórtea nu mĭ-am putut'o încunjura.

Către 2 óre după amiaḑĭ, două căruțe intrară în curte; era comisiunea conscriptóre, care consta din cincĭ membriĭ, între carĭ vice-comitele și solgăbirăulŭ. Pe ceialalțĭ treĭ nu-ĭ cunosceam. Le-am eșitŭ întru

ţiunea maghiară a moştenitŭ tristulŭ sfatŭ alŭ sfântului Stefanŭ, care ca unŭ blăstĕmŭ apasă asupra lorŭ, de a privi Ungaria de ţéră poliglotă, şi că ei n'au încercatŭ de a contopi pe celelalte popóre, pe carĭ *le-au aflatŭ aicĭ* — adecă pe Românĭ şi pe carĭ Maghiarii le-au adusŭ mai târḑiu în ţéră — pe Nemţĭ şi pe Sêrbĭ, — ér în ḑiua de aḑĭ Maghiarii nicĭ prin forţă, nicĭ prin cultura lorŭ, nicĭ prin numĕrulŭ lorŭ nu suntŭ în stare sĕ-i desnaţionaliseze; recomandă decĭ, ca parlamentulŭ sĕ priméscă proiectulŭ de lege, ce-lŭ subşterne elŭ, spre mulţămirea naţionalităţilorŭ nemaghiare, mai alesŭ a Românilorŭ, fără de a-i recunósce ca „naţiune".

Apoi termină ast-felŭ:

„In proiectulŭ meu m'am folositŭ de cuvêntulŭ „Românŭ" în locŭ de „Valachŭ" mai alesŭ pentru-că ei astŭ-felŭ dorescŭ. (Propunerea Vicariului, în urmă Mitropolitŭ Sterca Şulutiu, din Câmpulŭ Libertăţii). Credŭ, că e bine sĕ le facemŭ pe voiă, décă putemŭ fără prejudiţiu: *dér mai alesŭ pentru-că dênşii într'adevĕrŭ suntŭ descendenţii vechilorŭ Românĭ. O dovedesce acésta figura* (făula) *lorŭ, fisionomia lorŭ, trăsurile obrazului, portulŭ lorŭ, datinele lorŭ, şi* **mai presusŭ de tóte limba lorŭ.** In fine pentru-că ei înşi-şĭ în limba lorŭ se numescŭ pe sine Rumânĭ".

Camera magnaţilorŭ, unulŭ ca unulŭ, născuţĭ magnaţĭ, l'au aplaudatŭ.

Ce ḑicĭ d-le Ovári? Nu e pĕcatŭ de timpulŭ şi de banii risipiţĭ? Nu ţĭ e ruşine de ceea ce ai făcutŭ? Ce folosŭ ai avé, décă ai fi pututŭ dovedi, că nu suntemŭ ceea ce vremŭ sĕ fimŭ?

Ce ar ḑice óre Europa, décă noi amŭ porni sĕ colindămŭ, sĕ le dovedimŭ nu cu minciunĭ, ci cu diplome regescĭ şi princiare, că aristocraţia maghiară nu e de ginta maghiară, ci că ei suntŭ de origine Germanĭ, Slavĭ şi Valachĭ?

Ei bine, omule, décă acei descendenţĭ de renegaţĭ, nu mai vréu sĕ fiă ceea ce au fostŭ străbunii lorŭ, ci ei vréu sĕ rĕmână Maghiarĭ, ce vĕ folosesce tótă ostenéla? Ast-felŭ ne-ar întîmpina toţĭ bărbaţii cuminte din Europa.

Óre sĕ n'o fi păţit'o ast-felŭ şi Ovári? Ce ar ḑice mai alesŭ aristocraţia maghiară despre noi? Sigurŭ, că ar ḑice, şi cu totŭ dreptulŭ, ceea ce noi ḑicemŭ despre d-lŭ Ovári: că s'a făcutŭ de rîsŭ. Şi apoi ce ar vré Maghiarii, ca sĕ fimŭ noi Slavĭ? Aveţĭ de grije, nu zugrăviţĭ draculŭ pe părete.

Când Europa ne-ar părăsi, dovedindŭ pe faţă, că nu mai are trebuinţă de elementulŭ latinŭ în Orientŭ — quot deus avertat — ce credeţĭ, că 11 milióne de Românĭ se vorŭ contopi în 5—6 milióne de Maghiarĭ?*)

Décă Românii, într'unŭ momentŭ de supremă desperaţiune, urmândŭ proverbului: „decâtŭ sĕ te mânce unŭ cloţanŭ, mai bine unŭ ursŭ" s'ar declara pe sine Slavĭ—precum o doresce d-lŭ Ovári—în acelŭ momentŭ „zăgazulŭ" ar fi ruptŭ, ér „potopulŭ" ar trece peste Maghiarĭ, fără sĕ mai rĕmână urmă de ei. Ce ḑicĭ d-le Ovári: vréi, ca sĕ fimŭ Slavĭ?

Maghiarŭ cu mintea întrégă, aşa ceva nu póte dori. Românŭ, cu atâtŭ mai puţinŭ.

Marĭ jertfe i-a costatŭ pe Românĭ, şi-i cóstă mai alesŭ în ḑiua de aḑĭ, ca sĕ-şĭ pótă conserva latinitatea. Étă şi secretulŭ pentru-ce Românii din România, au ţinutŭ în anulŭ 1848 cu Ungurii; ei adecă credeau, că şi Ungurii vorŭ fi pĕtrunşĭ de cuvintele celebrului presidentŭ alŭ republicei francese Lamartine, care ḑicea, că: „In oceanulŭ „slavismului şi germanismului, suntŭ „douĕ insule verḑĭ: Românii şi Ma„ghiarii, carĭ suntŭ avisaţĭ unii la „alţii".

Ce dispută înverşunată purtau esilaţii din România: Golescu, Iuonescu, Adrian, Racoviţa (Viţianu) ş. c. l, în casa părinţilorŭ mei, cu Iancu şi cei-l'alţĭ Tribunĭ şi Prefecţĭ! Esilaţii ḑicéu, că Ungurii se luptă pentru libertate, ér Românii ardelenĭ mergŭ cu Camarilla. Atuncĭ tatălŭ meu li-a ḑisŭ:

„Lăsaţi-ne în pace, ne cunóscemŭ noi mai bine istoria nóstră: Ungurii vréu sĕ rĕstórne dinastia, ca sĕ se pună ei în loculŭ dinastiei. Apoi decâtŭ sĕ am cincĭ milióne de Domnitorĭ, mai bine unulŭ, fi-re-ar acela şi celŭ mai mare despotŭ."

— „Dér ĕtă cuvêntulŭ de onóre alŭ lui Kossuth", reflectă Golescu.

— „Duşmanului sĕ nu-i credĭ, până ce nu-i vor cresce perĭ pe limbă", rĕspunse tata.

— „Ei bine, când crescŭ pe limba duşmanului perĭ?" întrebară esilaţii.

— „Aşa am auḑitŭ dela tata, căruia i-a spusŭ moşulŭ meu, ér acesta auḑise de la strămoşulŭ meu, ca o tradiţiune din bĕtrânĭ, că décă duşmanulŭ a statŭ 25 de anĭ în mormêntŭ, atuncĭ începŭ de a-i cresce perĭ pe limbă".

Elisaţii au amuţitŭ. După intrarea Muscalilorŭ în ţéră, Golescu s'a refugiatŭ la Parisŭ, de acolo a trimisŭ unŭ respunsŭ tatălui meu, pe care aḑĭ nu'lŭ potŭ încă publica. Intre altele Golescu ḑice: „Tată — aşa numea elŭ pe tatălŭ meu — D-ta cunoscĭ istoria Ardealului mai bine decâtŭ noi".

Tóte-sŭ bune şi frumóse, va ḑice d-lŭ Ovári, dér cum stamŭ cu Daco-românismulŭ?

Daco-romanismulŭ!

(*) Fényes Elek, în statistica sa numĕră $4^1/_2$ milióne Maghiarĭ; în anulŭ 1848 au peritŭ $^1/_2$ milionŭ. De atuncĭ sĕ se fi sporitŭ cu 2 milióne, aḑĭ abia vorŭ fi 6 milióne.

Ce se pregătesce în camera ungară?

După cum i-se anunţă lui „*Agramer Tagblatt*" din Budapesta, în cameră se va face în timpulŭ celŭ mai scurtŭ o întorsĕtură uimitóre în ce privesce *organisaţiunea partidelorŭ*. Fracţiunea *Eötvös-Pázmándy*, care deja pe timpulŭ ministerului Wekerle nutria legăturĭ intime cu guvernulŭ, acuma pe faţă va intra tótă în partida liberală, prin care manoperă acésta se va întări cu 40 de indiviḑĭ.

Disidenţii stângei estreme îşĭ motivéză acestŭ pasŭ cu faptulŭ, că voiescŭ sĕ împedece, ca *cabinetulŭ Bánffy sĕ fiă avisatŭ la graţia naţionalităţilorŭ şi a aşa numiţilorŭ „reacţionarĭ."* Decĭ d-nii Eötvös-Pázmándy aducŭ prin acésta o „jertfă patriotică". Ca óre nu este aci vorbă de unŭ nou pactŭ, séu de alte recompense şi desdaunărĭ, se va vedé numai mai târḑiu.

Se mai ḑice apoi, că monarchulŭ nicĭ decum nu este mulţămitŭ cu deslegarea crisei din urmă, şi nicĭ nu cată s'o ascundă acésta. Cu ocasiunea luărei jurămêntului dela noulŭ custode alŭ corónei, baronŭ Radvanszky, a produsŭ deosebită consternaţiă împrejurarea, că Majestatea Sa nu a agrăitŭ pe nimenĭ, nicĭ măcarŭ pe ministrulŭ-preşedinte Banffy, ci după actulŭ luărei jurămêntului, imediatŭ s'a depărtatŭ.

SCIRILE ḐILEI.

24 Ianuarie.

Impĕratulŭ germanŭ a datŭ unŭ ordinŭ de cabinetŭ, prin care timpulŭ serviciului militarŭ de 10 sĕptĕmânĭ alŭ învĕţătorilorŭ dela şcólele poporale se va ridica la unŭ anŭ. Faptulŭ acesta a produsŭ în tóte cercurile şcolare o mare consternaţiă. Invĕţătorii poporalĭ din tóte ţinuturile Germaniei se pregătescŭ a aşterne „Reichstag"-ului petiţiunĭ în massă.

—o—

Aniversarea liberărei Sofiei. Peste câte-va ḑile se va serba aniversarea liberărei oraşului bulgarŭ Sofia de sub Turcĭ în resbelulŭ ruso-turcŭ dela 1877—78. Cu acéstă ocasiune oficierii şi studenţii bulgarĭ se pregătescŭ a trimite depeşe omagiale generalului Gurko, căruia i-se ascrie liberarea capitalei bulgare.

—o—

Promovare. Din Cluşiu ni-se scrie, că la universitatea de acolo d-lŭ *Ioanŭ Moşoiu*, originarŭ din Tohanulŭ nou, a fostŭ promovatŭ în 2 Februarie n. c. la gradulŭ de doctorŭ în sciinţele juridice şi politice. — Sincerile nóstre felicitărĭ!

—o—

Din Roma se depeşéză, că representantulŭ Rusiei la Vaticanŭ, d-lŭ Iswolski, a avutŭ o convorbire mai îndelungată cu cardinalulŭ Rampolla, în cestiunea celorŭ 26 preoţĭ catolicĭ deţinuţĭ în Polonia sub pretextulŭ, că ar agita. Iswolski a promisŭ, că va întreveni la Petersburg în favorulŭ preoţilorŭ întemniţaţĭ.

—o—

Recolta vinurilorŭ în Ungaria din acestŭ anŭ, a fostŭ superióră acelei din cei doi anĭ din urmă, carĭ, după câtŭ se scie, au fostŭ cu totulŭ desastruoşĭ. In adevĕrŭ, 1893 nu dăduse decâtŭ 939.987 hl. şi 1892 se scoborîse până la 796,560 hl. Cifrele oficiale arată pentru 1894 o producţiune de 2.093,587, ceea ce în termenŭ mediu revine câte 9.26 hl. la hectarŭ. După unŭ raportŭ oficialŭ publicatŭ de curêndŭ, filoxera a distrusŭ în Austro Ungaria, în anii 1892 şi 1893, 12.267 hectare, aşa încâtŭ la sfîrşitulŭ celui din urmă anŭ întinderea filoxerată şi cea suspectă cuprindea cam vre-o 48.637 hectare în locŭ de 36,420 în 1891. Ministerulŭ agriculturii pentru a combate flagelulŭ, liberéză sulfură de carbonŭ, în cele mai multe casurĭ gratuitŭ, ér uneorĭ pe preţulŭ minimum de 18,50 fl 100 kgr. Reconstituirea podgoriilorŭ, distruse de filoxeră, cu ajutorulŭ butaşilorŭ americanĭ, face progrese din anŭ în anŭ.

—o—

O luptă desperată cu lupii. Matei Gubik lucrătorŭ din comuna Börzsöny, comitatulŭ Hont, voia sĕ mérgă într'o comună din apropiere, şi fiind-că era tăietorŭ de lemne, s'a înarmatŭ cu sĕcurea, fără însĕ sĕ cugete dóră, că are sĕ se foloséscă de ea, ca sĕ-şĭ scape biata viéţa. Mergêndŭ déră liniştitŭ prin locurile pline de zăpadă, de-odată aude o urlătură de lupĭ, din care causă, ne-fiindŭ departe de cârciuma de pe pusta „Sarvas", voia ca sĕ se re'ntórcă. Urletele însĕ devinŭ totŭ, mai îngrozitóre şi Gubik, cuprinsŭ de frica morţei, în momentulŭ următorŭ stă faţă 'n faţă cu doi lupĭ, carĭ se aruncară asupra lui, ca sĕ'lŭ sfăşie. — Gubik nu 'şĭ perde presenţa şi ia sĕcurea şi lovesce unŭ lupŭ cu atâta tărie, încâtŭ acesta cade josŭ scăldatŭ în sânge. Intêmplându-se ca tocmai atuncĭ sĕ-i cadă luléua din gură şi eşindŭ din ea schintei a înspăimêntatŭ pe celalaltŭ lupŭ, care a luat-o la sĕnĕtósa. — Astfelŭ scăpatŭ din gura morţii, Gubik ajungênd acasă a povestitŭ cele întêmplate consătenilorŭ sĕi, carĭ mergêndŭ la loculŭ unde sĕ întêmplase lupta, au găsitŭ lupulŭ omorîtŭ şi l'au dusŭ în triumfŭ până în satŭ.

—o—

Rĕsboiulŭ japoneso-chinesŭ. O scire telegrafică din Londra, cu data de 1 Februarie spune, că rĕsboiulŭ din Asia orientală dintre Japonesĭ şi Chinesĭ a ajunsŭ la unŭ punctŭ fórte însĕmnatŭ. Japonesii, după lupte marĭ de douĕ ḑile, au ocupatŭ fortăréţa *Vej-Haj-Vej*, cea mai însĕmnată fortificaţiă chinesă. Cu acésta Japonesii şi au ajunsŭ cu desĕvêrşire scopulŭ, ce l'au avutŭ la pornirea rĕsboiului, adecă: Ocuparea ţinuturilorŭ Coreane mărginaşe cu frontiera chinesă, ocuparea portului Arthur şi a fortificaţiei Vej-Haj-Vej. Ceea ce urméză după acestea, e numai jucăriă faţă cu ceea ce au făcutŭ Japonesii până acum. Ei îşĭ potŭ îndrepta cadrele armatei orĭ încătrău vréu, căcĭ puterea de resistenţă a Chinesilorŭ e cu desĕvêrşire epuisată. Nu este în totŭ imperiulŭ uriaşŭ unŭ punctŭ, unde inimiculŭ victoriosŭ ar puté fi reţinutŭ. Golfulŭ Pecsili este cu totulŭ în posesiunea Japonesilorŭ, şi décă lorŭ le place, potŭ sĕ plece cândŭ vréu spre Peking. In luptele dela Vej-Haj-Vej au căḑutŭ 2000 de Chinesĭ.

—o—

Cununii. D-lŭ *Dimitrie Creţariu* din Bodŭ şi d-ra *Maria Dogărescu*, fiica D-lui George Dogărescu din Predealŭ, se vorŭ cununa Duminecă, în 29 Ianuarie v. c., în biserica din Schitulŭ Predealŭ. — D-lŭ *Valeriu I. Russu* din Chichindulŭ de Câmpiă se va cununa la 10 Februarie n. c. cu d-şóra Ana *Fulea* din Tothaza. — Adresămŭ sincere felicitărĭ tinerelorŭ părechĭ.

—o—

Teatru germanŭ. Joi se va da „Die Waise von Lowood", dramă în 3 acte de Charlotte Birs h-Pfeiffer. Lunĭ în 11 Febr. şi ḑilele următóre va juca, ca óspe, actorulŭ dela teatrulŭ Curţii din Viena, d-lŭ *Ferd. Bonn.*

—o—

întêmpinare şi după salutările îndatinate solgăbirăulŭ m'a agrăitŭ:

— D-ta eştĭ acasă?

— Da, sunt acasă, pecum vedeţĭ!

— Când te-ai întorsŭ acasă?

— Nu tare de multŭ, rĕspunsei.

— Ai călĕtoritŭ tótă ţéra?

— Ba chiar tótă nu!

— Pentru-ce nu şeḑĭ statornicŭ acasă?

— Imĭ e cam témă de d-vóstrĕ, de când ne-amŭ făcutŭ „fraţĭ".

La rĕspunsulŭ acesta, dându-mĭ unŭ zimbetŭ sarcasticŭ, au întratŭ cu toţii în casă. Până a nu veni judele, a schimbatŭ când cu mine, când cu fratele meu vorbe despre lucrurĭ neinteresante.

Intr'aceste a întratŭ judele cu vre-o cincĭ orĭ şése sătenĭ în casă, şi unulŭ din membrii comisiunii începŭ se cetéscă numele feciorilorŭ, carĭ fuseseră conscrişĭ în 1847, întrebândŭ de mai suntŭ încă în viéţă. La întrebarea acésta sătenii rĕspunseră cu da, orĭ ba.

De-odată însĕ de-a fără pĕtrunde unŭ sbierătŭ puternicŭ din mai multe gurĭ: „Odată cu capulŭ nu dămŭ feciorii cătane la Kossuth, da de va porunci împĕratu, nu numai feciorii îi dămŭ, déră şi noi mergemŭ cu toţii".

La acéstă sbierătură, afară de veste şi de rêndŭ, comisiunea îngâlfeḑĭ.... éră eu stam ca lovitŭ de fulgerŭ. Unii dintre cei de-afară pĕtrunseră în tindă, ca sĕ-şĭ manifesteze mai de-aprópe voinţa şi dorinţa.

Solgăbirăulŭ, lovitŭ în ambiţiunea sa, de care fiinţă omenéscă nu a îndrăsnitŭ încă a se atinge, a datŭ sĕ iasă afară spre a restabili ordinea. Eu încă i-am urmatŭ spre a-i veni într'ajutorŭ la acestŭ propusŭ. Insĕ temperamentulŭ lui celŭ nenorocitŭ, séu mai bine ḑisŭ, fudulia lui cea fără de marginĭ, nu l'a lăsatŭ chiar nicĭ în aceste momente critice a se acomoda după împrejurărĭ şi a cerca mulcomirea tumultului cu blândeţe, ci eşindŭ în tindă, vru sĕ tragă o palmă unui feciorŭ, pe care l'a vĕḑutŭ mai de-aprópe strigândŭ. Intenţiunea lui însĕ a avutŭ efectulŭ, că pe când am sositŭ şi eu în tindă, picióreIe solgăbirăului le vedeam sburândŭ pe la podele, şi când a căḑutŭ josŭ, se părea, că de când e lumea n'a mai avutŭ haine pe elŭ.

Feciorulŭ înspăimântându-se şi elŭ de mărimea faptei sale, a dispărutŭ prin mulţime, şi până când atenţiunea tuturorŭ se părea aţîntită asupra acestui erou, comisiunea se strecură fără sgomotŭ şi în linişte pe căruţele, carĭ aşteptau cu caii prinşĭ, şi ca o fantomă se făcu nevĕḑută din satŭ.... Noi amŭ rĕmasŭ cu toţii înmărmuriţĭ, fără a scóte care-va vr'unŭ cuvêntŭ din gură, fiă de imputare, fiă de încuragiare. (Va urma.)

Unŭ procesŭ în Seghedinŭ.

Din Seghedinŭ primesce „Tribuna" unŭ raportŭ asupra unei pertractărĭ, ce s'a făcutŭ la 2 Februarie n. într'unŭ procesŭ intentatŭ dómnei *Emilia* şi d-şórei *Dorina Raţiu*. Ca apĕrătorŭ a figuratŭ d-lŭ advocatŭ Stefanŭ C. Popŭ din Aradŭ.

Presentându-se acusatele citate înaintea judecătoriei criminale din Seghedinŭ, apĕrătorulŭ declară — după-ce s'a luatŭ naţionalulŭ — că acusatele nu vorŭ rĕspunde, până când nu se va determina obiectulŭ, adecă crima grozavă, ce li-se impută, şi până nu se va clarifica posiţia lorŭ faţă de judecătoriă. Judele presentă nisce scrisorĭ trimise la judecătoria criminală din Seghedinŭ de judecătoria din Sibiiu. In scrisorile acestea se dice, că Eugenia Emilia Raţiu şi Dorina Raţiu au fostŭ de faţă cu mai multe Române în 27 Maiu 1894, când s'a reîntorsŭ dela Cluşiu la Sibiiu condamnaţii în procesulŭ Memorandului. Pe dosulŭ scrisorii se află părerea procurorului şi a judelui de instrucţiă din Sibiiu, carĭ spună, că în acusă nu află nimicŭ punibilŭ, dér recércă judecătoria din Seghedinŭ, ca sĕ citeze, ca acusate, sub pedépsa escortărei, pe dómna Emilia şi domnişóra Dorina Raţiu. Recercarea acésta a fostŭ alăturată, ca comitivă.

După-ce apĕrătorulŭ a observatŭ, câtŭ de ticălosŭ se batjocuresce legea şi că pentru-ce nebunii se calcă legile, a declaratŭ, că acusatele vorŭ rĕspunde judelui. Unica întrebare a fostŭ: „adevĕratŭ e, că acusatele în 27 Maiu 1894 au fostŭ de faţă la gara din Sibiiu, când s'au reîntorsŭ condamnaţii în procesulŭ Memorandului dela Cluşiu?" Acusatele, cu regretŭ, au rĕspunsŭ, că n'au fostŭ de faţă, căcĭ se aflau în Cluşiu. Domnişóra *Felicia Raţiu*, care era de faţă, a pretinsŭ, sĕ fiă luată dênsa la rĕspundere, pentru-că a fostŭ de faţă, ca conducĕtórea domnişórelorŭ române, şi cere sĕ fiă date în judecată.

Judele *Csermus* însĕ a declaratŭ, că elŭ nu e chiămatŭ a delibera mai departe, că apĕrarea în meritŭ nu o póte admite, dér că *declară acusa de nerodiă*.

Ast felŭ s'a sfîrşitŭ acestŭ procesŭ rarŭ chiar şi în analele justiţiei maghiare.

Voce sêrbéscă despre Bosnia şi Herţegovina.

Fóia sêrbéscă „*Male Novine*" publică următorulŭ articol despre Sêrbii din Bosnia:

In fruntea guvernării Bosniei-Herţegovinei stă unŭ bărbatŭ de mare cultură, prevĕdĕtorŭ, cu voinţă tare şi de-o energiă nesecată. Cu multŭ timpŭ înainte... bărbatulŭ acesta scia, că oştile austro-ungare vorŭ intra în Bosnia. Elŭ déră s'a silitŭ a studia şi a cunósce câtŭ mai fundamentalŭ pe aceştĭ contrarĭ ai săi, ca sĕ-i pótă tracta cu atâtŭ mai uşorŭ.

Bărbatulŭ acesta e Beniamin *Kallay* scriitorulŭ istoriei sêrbescĭ şi astădĭ omulŭ, care conduce sórtea ţĕrilorŭ Bosnia şi Herţegovina. Kállay, ca omŭ înţeleptŭ, a prevĕdutŭ că nu póte trece simplu la ordinea dilei asupra poporului sêrbescŭ faţă cu Bosnia şi Herţegovina, căci este o nebuniă a alunga de acolo pe Sêrbĭ. Ei suntŭ aicĭ, şi aicĭ rĕmânŭ — faptŭ cu care elŭ trebue sĕ-şĭ tragă séma. Kállay déră s'a apucatŭ, sĕ prefacă pe aceştĭ Sêrbĭ în supuşĭ fidelĭ ai lui Franciscŭ Iosifŭ, carĭ nu privescŭ nicĭ în drépta, nicĭ în stânga, şi nu hrănescŭ dorinţe după vre-unŭ altŭ statŭ. Poporulŭ acesta îşĭ póte vorbi limba sa proprie şi póte avé şi unŭ diarŭ bogatŭ ilustratŭ. Nicĭ Serbia, nicĭ Montenegru, nicĭ Sêrbii din Ungaria n'au unŭ diarŭ literarŭ atâtŭ de însemnatŭ şi redactatŭ după recerinţele moderne; ei însĕ au, şi chiar guvernulŭ s'a pusŭ în fruntea întreprinderei.

Astfelŭ s'a „făcutŭ „*Nada*", diarŭ a cărui presenţă esterióră şi prin bogăţia cuprinsului, pe dreptulŭ póte ocupa locŭ între cele mai bune foi europene. Din acéstă „Nada" cetimŭ o profeţire, ce privesce întregŭ poporulŭ nostru, că adecă: guvernulŭ bosniacŭ se silesce, ca sĕ ridice oraşulŭ *Serajevo* la capitala spirituală a întregei sêrbimĭ, sĕ-lŭ facă centru de cultură şi tóte puterile literare sêrbescĭ sĕ le concentreze pe câmpulŭ muncei comune.

Nu vĕ îndoiţĭ déră în energia şi în consecvenţa guvernului bosniacŭ. Pentru ajungerea scopului fixatŭ de multŭ se lucréză sistematicŭ şi cu energiă, şi tendinţele lorŭ o sĕ fiă împreunate cu succese, contra opositiei câtorva bărbaţĭ literaţĭ sêrbĭ. Serajevo a căpĕtatŭ gimnasiu superiorŭ şi va căpĕta universitate, biblioteci, musee (şi acum suntŭ mai bune şi mai bine organisate acolo, ca la noi), diferite colecţiunĭ şi încă multe altele, carĭ noi nu le avemŭ şi pentru a cărorŭ acuirare nu facemŭ nimicŭ.

Cestiunea naţională în camera română.

Discursulŭ d-lui Take Ionescu, *ministru alŭ cultelorŭ şi instrucţiunei publice.*

(Urmare.)

V'aţĭ mulţumitŭ cu atâta? Sciţĭ, că din timpii vechi s'au ajutatŭ de cătră noi şcólele din Transilvania, sciţĭ că, fiindŭ ministru de esterne Kogălniceanu şi secretarŭ generalŭ la culte D. Urechiă, a intervenitŭ ministrulŭ Austriei, ca nicĭ o subvenţiune sĕ nu se mai trimită în Transilvania, de câtŭ prin consulatulŭ austriacŭ şi că Kogălniceanu şi D. Urechiă, am dosarulŭ aci, au consimţitŭ la acésta.

Mai sciţĭ, că sub ministrulŭ Sturdza, din acelŭ fondŭ sume de banĭ se incasau pe chitanţă de cătră D-sa, fără nicĭ o esplicare, fără nicĭ o socotélă. Şi bine făcea. Nu îmĭ voiu permite eu sĕ bănuescŭ pe D. Sturdza, că aceste sume n'au mersŭ la destinaţia lorŭ. D-sa nu crede totŭ aşa, când e vorba de alţii, o sciu, dér suntŭ lucrurĭ pe carĭ îţĭ este imposibilŭ sĕ le imitezĭ. Eu am convingerea deplină, că D. Sturdza a întrebuinţatŭ bine sumele ce a ridicatŭ pe chitanţă, că nu le-a cheltuitŭ dincolo pentru a desuni pe Românĭ, că nu a obţinutŭ cu ele aprobarea politicei sale de atuncĭ.

Dér şi D-sa trebuia sĕ se oprescă aci. Este, D-lorŭ, unŭ deputatŭ în acéstă cameră, căruia i-am spusŭ multŭ mai înainte de a sĕvârşi D. Sturdza fapta rea pe care a comis'o, că-lŭ credŭ capabilŭ pe D. Sturdza sĕ o facă. Elŭ n'a voitŭ sĕ o crédă dér viitorulŭ mĭ a datŭ dreptate.

Da, contele Kálnoky a spusŭ, că cea mai mare parte din banii trimişĭ suntŭ pentru Macedonia, şi că toţĭ se dau nu pentru politică, ci pentru şcólele şi bisericile române, şi atuncĭ D. Sturdza, ca sĕ desmintă pe contele Kálnoky, a publicatŭ o listă cu numele acelora, carĭ pretinde D-sa, că au primitŭ banii.

Eu, D-lorŭ, vĕ facŭ o declaraţiune, că pentru împărţirea acestorŭ banĭ, nu dau nicĭ o socotélă; am consciinţa limpede, că 'mĭ-am îndeplinitŭ datoria românéscă şi bărbătéscă. (Aplause prelungite).

Atuncĭ, când Camera nu va mai avé încredere în mine, şi când n'aşĭ puté căpăta încrederea ei, decâtŭ cu preţulŭ unorŭ discuţiunĭ, pe carĭ nu le admitŭ, căcĭ e multŭ mai bine sĕ se schimbe unŭ ministru decâtŭ sĕ aducă în parlamentulŭ ţĕrei şi sĕ se discute socoteli de asemenea felŭ, atuncĭ aşĭ prefera sĕ mĕ retragŭ. Afirmŭ solemnŭ, că nu am datŭ nicĭ contelui Kálnoky, nicĭ nimenui nicĭ o notiţă asupra verĭ unei şcóle séu biserică ajutate, şi aşĭ fi refusatŭ, décă 'mĭ s'ar fi cerutŭ; dér am făcutŭ unŭ actŭ cinstitŭ şi lealŭ, când am afirmatŭ, cum vĕ afirmŭ, că nu am ajutatŭ decâtŭ şcóle şi bisericĭ. (Aplause prelungite).

Şi este unŭ mare progresŭ şi unŭ semnŭ de deplină încredere, când cuvintele nóstre au fostŭ primite aşa de bine în streinătate, nu ca la 1869 sub D. Kogălniceanu şi Urechiă, când se cerea, ca aceste sume sĕ se trimétă prin consulatulŭ austriacŭ! (Aplause).

Şi ce acusaţĭ nepricepute!

Şi când ne denunţaţĭ de trădare la Orfeu, scopulŭ D-vóstrĕ era altulŭ. In realitate vĕ uitaţĭ la Pesta; speraţĭ, că noi vomŭ avé naivitatea sĕ vĕ spulberămŭ socotéle de fantesiă cu altele, ce am da, că décă prin ele aţĭ găsi vre-unŭ nume mai vagŭ, sĕ ne compromiteţĭ în străinătate, sĕ ne arătaţĭ acolo, ca pe unŭ guvernŭ care, cu banii ţĕrei, întreţine agitaţiunĭ în regatulŭ vecinŭ. Şi acésta se chiamă partidŭ naţionalŭ.

Nu s'a prinsŭ însĕ nicăirĭ, pentru-cŭ orĭ ce-denunţare omenéscă nu póte avé altă efectŭ de câtŭ valórea aceluia, care o face, şi se vede, acésta este, valórea celuia care a făcut'o, în câtŭ a provocatŭ unŭ mare sentimentŭ de dispreţŭ în ţéră, a rĕmasŭ o borvg ăólă în strĕinătate. (Aplause).

Dér diceţĭ, că am ştersŭ din istorie bătăliile lui Mihaiu-Vitézu, şi din geografie provinciile streine locuite de Românĭ.

Cum, când, ce felŭ? Nu se scie, nu se arată, dér calomnia se afirmă de chiar D. Sturdza, şi D. Ciocazan 'mĭ face onórea unui articolŭ de jurnalŭ, în care spune, că mĕ credea capabilŭ de multe, dér de acestŭ lucru nu, şi propune sĕ mĕ numescŭ János.

Ei bine, D lorŭ, care este harta, care cartea asupra căreia am luatŭ eu vre-o mĕsură?

Am făcutŭ acuma unŭ anŭ programulŭ învĕţămêntului primarŭ; veţĭ vedé, că am pusŭ la geografie şi ţĕrile locuite de Românĭ, ér la istorie am pusŭ nu numai pe Mihaiu, dér chiar pe Horia şi Cloşca în istoria nóstră naţională! (Aplause prelungite).

Dér s'au luatŭ la ministerulŭ instrucţiunei publice două mĕsurĭ, şi bine s'a făcutŭ; căcĭ geografia, D-lorŭ, nu este unŭ programŭ politicŭ, ci este o sciinţă positivă. Ĕtă acele mĕsurĭ; era o hartă cu titulatura următóre: Dacia modernă, şi cuprindea totŭ pământulŭ între Nistru, Tisa şi Dunăre. Ĕtă acéstă titulatură, o titulatură dréptă? Există o Dacie modernă? Fără îndoială nu.

A fostŭ o Dacie antică; esistă o hartă etnică a poporului românŭ: va fi, póte, şi o hartă a marelui Regatŭ, séu a marelui imperiu românŭ, căcĭ eu nu dicŭ, ca D. Sturdza: că România nu póte nicĭ odată sĕ se mărescă; din potrivă, aşĭ voi şi pentru noi dictonulŭ.... *Romaniae est imperare orbi universo*, dér Dacie modernă nu este şi nu póte fi nicĭ odată.

Da, Dacia modernă nu va fi nicĭ odată, cum nu esistă Galiă modernă, Britaniă modernă. Şi atuncĭ D. ministru alŭ cultelorŭ, după cererea ministrului austriacŭ, a cerutŭ editorului sĕ schimbe titulatura hartei, şi în locŭ de *Dacia modernă*, s'a pusŭ, nu *România cu ţĕrile locuite de Românĭ*, cum am pusŭ eŭ în programele mele, ci *România cu ţĕrile vecine*. Bine a făcutŭ ministrulŭ instrucţiunei sĕ facă acésta. Este vre-o vină în ceea ce a făcutŭ? Aşĭ puté sĕ dicŭ da, fiind-că a făcut'o ministrulŭ Aurelianŭ şi la imprimare s'a dusŭ dênsulŭ şi generalulŭ Radu Mihaiu, prefectŭ alŭ poliţiei. Dér eu mĕ respectŭ prea multŭ, ca sĕ nu spunŭ adevĕrulŭ. Bine a făcutŭ ministrulŭ. Şcóla nu este unŭ locŭ de agitaţiĭ internaţionale; şcóla este unŭ locŭ, unde se învaţă adevĕrulŭ şi se încăldesce patriotismulŭ, şi este o slabă încăldire a patriotismului aceea, de a 'i spune, că România este de treĭ orĭ mai mare, de câtŭ este, şi că, prin urmare, putemŭ sĕ stămŭ pe îndelete de aci încolo.

Dér décă aşĭ fi făcut'o eu? Dér décă aşĭ fi trimisŭ eu pe colonelulŭ Capşa sĕ spună editorului, că Dacia modernă nu se póte? Nu Iáuoş, dér mĭ-aţĭ fi spus, că atêrnă fiorinii de hainele mele, cum mĭ-aţĭ spusŭ, în oposiţia unită, că mĭ-a datŭ blănĭ d lŭ Hitrovo; m'aţĭ fi zugrăvitŭ cu mustăţile ca chibriturile, mai sciu şi eu ce comedii!

Am făcutŭ şi eu ceva.

Ĕtă ce am făcutŭ: mi-s'a presentatŭ şi mie, amicalŭ, nu cu notă, nu cu corespondenţă, ci la o conversaţie cu d-lŭ Dumba, la Sinaia, pe când îi făceam o visită, mi s'a spusŭ, că d-lŭ Kalnoky avea sĕ rĕspundă delegaţiunilorŭ ungurescĭ, şi că comitele Aponyi scóte o hartă vechiă, intitulată a ţĕrilorŭ române, cunoscute mai înainte sub numele de Dacia; că scóte geografii tendenţióse, etc, şi cerea omulŭ sĕ se lămurescă, ca sĕ scie cum sĕ rĕspundă, căcĭ suntŭ şovinĭ şi oposanţĭ înverşunaţĭ în tóte statele; sĕ nu credeţĭ, că acésta este o specialitate naţională! Mĭ-a arĕtatŭ două geografiĭ; una este geografia d-lui Gorjanŭ, şi am spusŭ: nu găsescŭ în geografia d-lui Gorjanŭ absolutŭ nimicŭ, care sĕ nu fie corectŭ. Programa nóstră dice, că se va învĕţa în şcolĭ România şi ţĕrile vecine locuite de Românĭ. A! Că am găsitŭ alte erorĭ de pedagogiă? Da. Am găsitŭ, că în Dalmaţia suntŭ 180.000 de Românĭ, că în Istria Românii suntŭ cunoscuţĭ sub numele de Italienĭ, că suntŭ peste totŭ 18 milióne de Românĭ, dér ceva incorectŭ din punctulŭ de vedere internaţionalŭ n'am găsitŭ.

A doua geografie a d-nei Dămbeanu.

Am rĕspuns: nu găsescŭ în acéstă carte absolutŭ nimicŭ reprehensibilŭ. Din contra este ceva, care o sĕ supere tare pe d-lŭ Delavrancea: Temişana este descrisă ca *provincia maghiară*.

Sciţĭ, că fraţii noştri facŭ deosebire între Maghiarĭ şi Ungurĭ; Maghiarĭ represintă pe una din naţionalităţile regatului ungarŭ.

D-na Dămbeanu nu scia atâta deosebire, nu scia că Temeşena este provincie ungară, nu maghiară.

Dér este acolo o greşélă, care am cerutŭ s'o îndrepteze la ediţiunea viitóre.

Pe copertă se dice: *România*, ér în volumŭ se tratéză nu numai România, ci şi Transilvania, Basarabia, Macedonia, etc. orĭ acésta este o erore, pe care, décă nu aşĭ îndrepta-o, atuncĭ, în adevĕrŭ, ar fi în gândulŭ meu ideile de cucerire, de iredentismŭ, şi eu nu am în gândŭ sĕ încăldescŭ iredentismulŭ de care d-lŭ Sturdza se lapădă şi la Pesta! Acesta este adevĕrulŭ; am chiămatŭ pe d-na Dămbeanu şi am întrebat'o: din intenţiune s'a făcutŭ acésta? Mĭ-a rĕspunsŭ: că nu, că s'a tipăritŭ rĕu şi că era mai uşorŭ sĕ se tipăréscă cuvêntulŭ: „România" decâtŭ: *România şi provinciile vecine locuite de Românĭ*.

Acésta este a doua trădare naţională comisă de ministrulŭ instrucţiunei; când veţĭ găsi o a treia, vĕ dau întêlnire cu multă plăcere.

Acum sĕ conchidemŭ. Tóte acestea admise, trădare naţională, sărăcie economică, violenţe în alegerĭ, tóte acestea, ce rostŭ au? Rostulŭ lorŭ este forte simplu în discuţiunea Mesagiului, este sĕ plecămŭ noi, ca sĕ veniţĭ D-vóstrĕ....

Suntemŭ rugaţĭ a da locŭ următórei rectificărĭ:

Aradŭ, 2 Faurŭ 1895.

Cetindŭ în Nr. 16 alŭ „Tribunei" notiţa intitulată: „Isprăvile protopopului Moise", îmĭ vine sĕ compătimescŭ pe corespondentulŭ din Aradŭ, pentru neesactitatea comunicatului sĕu. Ĕtă casulŭ: Alegerea în Şieitinŭ a fostŭ publicatŭ, conformŭ § 9 din stat. org., pe 8 (20) Ianuarie a. c. Eu am eşitŭ la faţa locului — în dreptulŭ acordatŭ de § 10 din statutŭ — pentru conducerea competentă. Partida oponentă, vĕdêndu-se în minoritate, a cerutŭ amânare, ér eu constatândŭ, că maioritatea e pentru alegere, şi mai aflândŭ, că alegerea a fostŭ cerută şi urgiată la superioritate — de repeţite orĭ — chiar de minoritatea acum oponentă, am voitŭ sĕ o şi punŭ la cale; oponenţiĭ însĕ, în frunte cu doi neîndreptăţiţĭ, au înscenatŭ tumultŭ. A trebuitŭ déră pentru evitarea unui scandalŭ, la care ţintea minoritatea, sĕ părăsimŭ loculŭ de alegere, dispunêndŭ din nou de publicarea sinodului electoralŭ pe 3 Faurŭ n. a. c., care terminŭ, la întrevenire competentă şi necompetentă, s'a amânatŭ. Ce necesitate subverséză în astfelŭ de împrejurărĭ de acuirare a gendarmeriei?

Cu alegerea de deputaţĭ pentru sinodulŭ eparch., ţinută în Şeitinŭ în 27 Martie (8 Aprilie a. c.), nu mĕ ocupŭ, n'am fostŭ presentŭ, nu am condus'o: am însĕ sĕ observŭ, că poporulŭ, luândŭ scire, că candidatulŭ Russu Şirianulŭ nu e membru alŭ căruia-va sinodŭ par. din întréga metropoliă, ca sĕ nu devină obiectulŭ ridiculosităţii, ca şi Nădlăcanii, n'au votatŭ pentru elŭ.

Procederea acésta corectă a Şeitănenilorŭ ne dă eclatantŭ testimoniu despre maturitatea lorŭ, prin ce au isbitŭ în toţĭ aceia, carĭ în un-le locurĭ au votatŭ încredere unui nealegibilŭ.

Cu celea publicate în Nr 15 alŭ „Tribunei" nu mĕ ocupŭ, nu voescŭ sĕ provocŭ polemii; dér adaugŭ totuşi una şi bună, recomandŭ pentru viitorŭ d-lui corespondentŭ alŭ „Tribunei" „sĕ nu-şĭ bage lingura, unde nu-i fierbe óla"!

Moise Bocşanŭ,
protopopŭ.

Sciri telegrafice.

Duna-Szerdahely, 5 Februarie. Ministrulŭ de justiţiă *Erdélyi* a fostŭ alesŭ deputatŭ dietalŭ.

Oradea-mare, 5 Februarie. Baronulŭ Hermann *Königswarter*, care trecuse în 29 Ianuarie la creştinismŭ, încunosciinţă institutele, carĭ în înţelesulŭ testamentului tatălui sĕu suntŭ de a-se subvenţiona cu suma de unŭ milionŭ, că în 29 Iunie îşĭ potŭ ridica respectivele sume.

Parisŭ, 5 Februarie. In minele dela *Montan les Mines* s'a întêmplatŭ o esplosiune. Până acuma s'au scosŭ 25 de morţĭ şi 10 greu rĕniţĭ. Alţĭ 25 de individĭ zacŭ încă îngropaţĭ sub pĕmêntŭ.

Belgradŭ, 5 Februarie. Radicalii, liberalii, dissidenţii şi progresiştii au subscrisŭ unŭ actŭ comunŭ de învoială, în urma căruia vorŭ nisui, sĕ fiă *restituită constituţia dela 1888*, pentru de a-şĭ asigura majoritatea în Skupştina şi voturile cu ocasiunea alegerilorŭ de candidaţĭ designaţĭ de toţĭ în înţelegere comună. Majoritatea acésta cu ocasiunea deschiderei Skupştinei va protesta contra suspendărei constituţiei amintite şi va părăsi Skupştina, fără a mai lua parte activă la desbaterĭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ.

Din 5 Februarie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.74	Vênd	9.79
Argint român.	Cump.	9.65	Vênd.	9.70
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.82	Vênd.	9.85
Galbenĭ	Cump.	5.85	Vênd.	5.90
Rubla rusescĭ	Cump.	132.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	60.15	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75
Lire turcescĭ	Cump.	11.15	Vênd.	—.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Februarie 1895.

Renta ung. de aurŭ 4% . . .	125.55
Renta de corone ung. 4% . .	99.30
Impr. căil. fer. ung. în aurŭ 4½% .	128 50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	103.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.75
Bonurĭ rurale ungare	98.10
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.—
Imprum. ung. cu premii	160 50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	145.25
Renta de hârtie austr.	100.80
Renta de argint austr.	100.85
Renta de aur austr.	125.50
Losurĭ din 1860	157.—
Acții de-ale Băncei ung de credit. .	502.50
Acții de ale Băncei austro-ungară .	1075.—
Acții de-le Băncei austr. de credit.	414.75
Napoleondorĭ	9.86

Proprietarŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Pilulele pentru Curățirea Sângelui

mai nainte numit **„PILULELE UNIVERSALE“** ale lui

I. PSERHOFER

merită cu totŭ dreptulŭ numirea din urmă, deóre-ce în faptă suntŭ fórte multe bóle, la carĭ aceste pilule au probatŭ efectulŭ lorŭ escelentŭ.

De mai multe decenii suntŭ aceste pilule lățite și puține familii se vorŭ afla la carĭ arŭ lipsi o mică provisiune din acestŭ medicamentŭ de casă escelentŭ.

S'au recomandatŭ și se recomandă de cătră mulțĭ medicĭ aceste pilule ca medicamentŭ de casă, cu deosebire în contra tuturorŭ suferințelorŭ, ce provinu în urma relei mistuirĭ și constipațiĭ, precum: **perturbarea în circulațiunea feriei, suferința de ficatŭ, slăbirea mațelorŭ, colica cu vênturĭ, congestiunea la creerĭ hămorhoide** (vina de aurŭ) și c. l.

Prin proprietatea lorŭ purificatóre de sânge au cu deosebire bunŭ efectŭ asupra **anemiei** și asupra bólelorŭ ce isvorĕscŭ din acésta, precum: **gălbinare, durerĭ de capŭ nervóse** ș. a. m. Aceste pilule purificatóre de sânge lucrézá așa de ușorŭ, încâtŭ nu pricinu seŭ nicĭ cele mai micĭ durerĭ și pentru aceea le póte folosi și cele mai slăbite persóne, chiar și copiĭ fără nicĭ o temere.

Aceste pilule purificatore de sânge se prepară veritabile singurŭ numai în farmacia „zum gold. Reichsapfel“ a lui I. Pserhofer Singerstrasse Nr. 15 la Viena și costă o cutiă cu 15 pilule **21 cr.** v. a. Un sul cu 6 cutiĭ costă **1 fl. 5 cr.**, trimițêndu-se netrancatŭ cu rambursă **1 fl. 10 cr.** Decă se trimite suma banilorŭ înainte, costă unu sulŭ cu pilule **1 fl. 25 cr.** inclusive francare, 2 sulurĭ **2 fl. 30 cr.**, 3 sulurĭ **3 fl. 35 cr.** 4 sulurĭ **4 fl. 40 cr.**, 5 sulurĭ **5 fl. 20 cr.**, 10 sulurĭ **9 fl. 20 cr.** Mai puținu de unŭ sulŭ nu se póte espeda.

N.B. In urma lățirei lorŭ celei marĭ, se imitézá aceste pilule sub diferite forme și numirĭ, de aceea se face rugarea a cere anume **„Pilule purificătóre de sânge** ale lui **I. Pserhofer** și numai acelea suntŭ **veritabile**, a cărorŭ instrucțiune pentru folosire este provĕdută cu iscălitura **I. Pserhofer,** și carĭ pórtă pe capacul cutiei totŭ aceeași iscălitură în colóre **roșiă.**

Dintre nenumĕratele scrisorĭ, prin carĭ consumenții acestorŭ pilule mulțămescŭ pentru redobêndirea sănătății după cele mai varii și grele bóle, lăsămu se urmeze aci puține numai, cu observarea, că orĭ-cine a întrebuințatu odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

Köln, 30 Aprilie 1893.

Stim. D-le Pserhofer! Binevoesce de a mĭ trimite erăși 15 sulurĭ din escelentele D Tale pilurĭ pentru curățirea sângelui cu rambursă postală. Cu acéstă ocasie Vĕ aducŭ mulțămirile mele pentru efectulu de minune alŭ pilurilorŭ D-tale.

Cu distinsă stimă,
Franz Pavlistik, Köln, Lindenthal.

— —

Hrasche lângă Flodnic 12 Sept. 1887.

Stim. D-le! A fostŭ voința lui D-deu că pilulile D-v. au ajunsŭ în mânile mele, și resultatulŭ dela acestea îĭ atribui Dv. Mĕ recisemŭ în patulu de lecsiă astfelŭ încâtŭ nu mai puteam lucra și așĭ fi sigurŭ deja mortă, decă nu m'ar fi scăpatŭ minunatele Dv. pilule. D-deu sĕ vĕ binecuvintese de mii de orĭ. Am confiența, că pilulele Dv. mĕ vorŭ face de totŭ sănĕtósă, așa precum a folositŭ și altora. **Theresia Knific.**

— —

Wiener-Neustadt, 9 Dec. 1887.

Stim. D-le! In numele mătușei mele de 60 anĭ îțĭ esprimu cea mai căldurósă mulțămire. Dênsa a suferitŭ 5 anĭ de catarŭ la stomacŭ cronicŭ și de apă. Viéța i era unŭ chinŭ și se credea deja de perdută. Prin întêmplare a căpatatŭ o cutiă cu escelentele Dv. Pilule purificatóre de sange; și după o întrebuințare mai îndelungată s'a vindecatŭ.

Cu distinsă stimă, **Iosefa Weinzettel.**

— —

Eichengraberamt bei Gfühl, 27 Martie 1889.

Stim. D-le! Subsemnatulŭ se rógă a mai trimite 4 sulurĭ cu pilulele D-v. în adevĕrŭ folositóre și escelente. Nu potŭ întrelăsa fara ca sĕ Ve esprimŭ recunoscința mea în privința valorei acestora pilule, și le voi recomanda unde numai se va pute tuturorŭ suferindilorŭ. Ve autorisezŭ, ca acésta a mea mulțămita sĕ o folosițĭ după placŭ și pe cale publică. Cu distinsă stimă **Ignaz Hahn.**

— —

Gotschdorf bei Kohlbach, Oestr. Schlesien, 8 Oct. 1888.

Stim. D-le! Vĕ rog a mĭ trimite unŭ sulŭ cu 6 cutii din pilulele Dv. universale purificatóre de sânge. Numai minunatelorŭ D v. pilule am sĕ mulțămescŭ, că am scăpatŭ de o suferință de stomachu, care m'a chinuitŭ 5 anĭ. Aceste pilule n'are sĕ mĭ lipsescă nicĭ odată și esprimŭ prin acésta mulțămirea mea cea mai căldurósa.

Cu cea mai mare stimă, **Ana Zwicki.**

Liquer Bernhardiner din plante de Alpĭ, dela **W. O. Bernhard** în Bregenz, în contra tuturorŭ greutăților de stomachŭ. O sticlă 2 fl 60 cr., o jumĕtate sticlă 1 fl. 40 cr., ¼ de sticlă 70 cr.

Alifiă americană, celŭ mai bunŭ mijlocŭ în contra tuturorŭ suferințelorŭ rheumatice: durerilorŭ la șira spinării, junghiurĭ, ischiasŭ, migrenă, durerĭ nervóse de dințĭ, durerĭ de capŭ, junghiurĭ la urechĭ etc. 1 fl. 20 cr.

Esență pentru ochĭ, de **Dr. Romershausen** pentru întărirea și conservarea vederei, în flacone originale à 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 50 cr.

Minunatulŭ balsamŭ englezescŭ, o sticlă 50 cr.

Prafurĭ în contra tusei, Fiakerpulver în contra catarului, răgușelei etc. 1 cutiă 35 cr. cu trimiterea francată 60 cr.

Franzbranntwein cu séu fără sare o sticlă 70 cr.

Balsamŭ contra degerăturei de **I. Pserhofer,** de mulțĭ anĭ recunoscutŭ ca celŭ mai sigurŭ remediu contra suferințelorŭ de degerătură de totŭ felulŭ, precum și spre vindecarea ranelorŭ fórte învechite, 1 borcanŭ 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Helso séu Gesundheitssalz unŭ remediu escelentŭ în contra catarului, la stomachŭ, precum în genere în contra tuturorŭ suferințelorŭ ce provinŭ dela mistuirea neregulată, unŭ pachetŭ 1 fl.

Balsamŭ în contra gușilorŭ mijlocŭ probatŭ în contra umflăturei la gâtŭ unŭ flaconŭ 40 cr cu trimiterea francată 65 cr.

Esență de viéță, (Picăturile din Praga) în contra stomacului stricatŭ, mistuirei rele, greutăți de totŭ felulŭ, unŭ medicamentŭ de casă escelentŭ, 1 flaconŭ 22 cr. 12 flacóne 2 fl.

Prafurĭ în contra asudărei picióreloră. Acéstă prafŭ delătură asudatulŭ picióreloră și mirosulŭ neplăcutŭ, conservéză încălțămintea și este probatŭ ca nestricăcios. Prețulŭ unei cutii 50 cr. cu trimitere francată 75 cr.

Suculŭ-Spitzwegerich, unŭ medicamentŭ de casă fórte cunoscutŭ și escelentŭ în contra catarului, răgușelei, tusei spagmodice etc. 1 sticlă 50 cr. 2 sticluțe dimpreună cu trimiterea franco 1 fl 50 cr.

Pomada Tannochinin de **I. Pserhofer,** de unŭ lungŭ șirŭ de anĭ recunoscută de medicĭ ca celŭ mai bunŭ mijlocŭ pentru crescerea pĕrului. Unŭ borcanŭ elegantŭ adiustatŭ 2 fl.

Plastru-universalŭ, de prof. **Steudel,** la rane din lovitură și impunsŭ, la totŭ felulŭ de bube rele și la umflăturĭ învechite, ce se spargŭ periodicŭ la picióre la degetŭ, la rănile și aprinderile de țițe și la multe alte suferințe de acestŭ soiu s'a probatŭ de multe orĭ. Unu borcanŭ 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Sare universală purgativă, de **W. Bullrich.** Unŭ medicamentŭ de casă escelentŭ, contra tuturorŭ urmărilorŭ digestiunei stricate, precum: durere de cap, amețélă, cârcei la stomachŭ, acrélă în gâtŭ, suferințe hæmoridale, constipațiune etc. Unŭ pachetŭ 1 fl.

Mia-Poca, medicamentŭ escelentŭ contra durerei de capŭ, de măsele, reumatismŭ etc.

Afară de preparatele aci amintite se mai află tóte specialitățile farmaceutice indigene și streine, anunțate prin tóte diarele austro-ungare și la casŭ, când unele din aceste specii nu s'ar afla în depositŭ se vorŭ procura la cerere promptŭ și ieftinŭ

Trimiterile prin poștă se efectuéză iute, décă se trimite prețulŭ înainte, comande mai marĭ și cu rambursă a prețului.

I. PSERHOFER,
farmacia „zum goldenen Reichsapfel“ WIEN, I., Singerstrasse Nr. 15.

☞ Franco se efectuéză acele comande numai décă se trimite mai nainte și resp. porto poștalŭ, în casulŭ acesta spesele poștale suntŭ multŭ mai ieftine, decâtŭ la trimiterĭ cu rambursă.

Ca veritabile suntŭ a se privi numai acele pilule a cărorŭ instrucțiune este provĕdută cu iscălitura I. PSERHOFER, și carĭ pórtă pe capaculŭ fiă-cărei cutii totŭ aceeași iscălitură în colóre roșiă.

Susamintitele specialitățĭ se află și în Budapesta la farmacistulŭ I. von Török, Königsgasse 12. 545,12 - 12.

Sosirea și plecarea trenurilorŭ în Brașovŭ.

Sosirea trenurilorŭ în Brașovŭ:

I. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne: 8 óre diminéța.
Trenulŭ accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 10 óre 25 minute séra.
Tr. exp. Românŭ: 5 óre 07 m. diminéța.

2. Dela Bucurescĭ la Brașovŭ:

Trenulŭ accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 7 óre 1 minute séra.
Trenulŭ accel.: 10 óre 37 minute séra.
Tr. expr. Românŭ: 10 óre 19 m. séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Brașovŭ.

Trenulŭ mixtŭ: 7 óre 36 min. diminéța.
Trenulŭ mixtŭ: 1 óră 44 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 0 óre 00 min. séra.

Dela Brașovŭ la Ch.-Oșorheiu.

Trenulŭ de persóne: 3 óre 10 după am.
Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 50 minute dimin.
Trenulŭ mixtŭ: 4 óre 50 min. dimin.

Plecarea trenurilorŭ din Braș.

I. Dela Brașovŭ la Pesta

Trenulŭ mixtŭ: 5 óre 8 min. diminéța.
Trenulŭ accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenulŭ de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. expr. Român: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Brașovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ accel.: 4 óre 59 minute dimin.
Trenulŭ mixtŭ: 11 óre înainte de amédĭ.
Trenulŭ accel.: 2 óre 19 min. după am.
Tr. expr. Românŭ: 5 óre 14 m. dimin.

3. Dela Brașovŭ la Zĕrnescĭ:

Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 35 min. diminéța.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 0 óre 00 min. séra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașovŭ.

Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 19 min. dimin.
Trenulŭ de persóne: 1 óră 51 m. d. am
Trenulŭ mixtŭ: 7 óre 20 min. séra.

AVISU!

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face și reînoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonațĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiescŭ ca espedarea sĕ li-se facă după stilulŭ nou.

Domnii, ce se aboneză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Anunciurĭ
(inserțiuni și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administrațiunĭ. In casulŭ publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmêntŭ, care cresce cu câtŭ publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria **Nicolae Ciurcu** și în tutungeria **I. Gross.**

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.